

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belkőzép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető küldemények czimzendők.

Kéziratok nem külfelnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

Ingyen melléklet: a „Méhészeti Közlöny”

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, beltorda-utca 1. szám,

(„Közművelődés” nyomdai részvénytársaság felvételi irodája).

Ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetések és hirdetési pénzek, valamint a reclamatiók.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Hivatalos rész.

Meghívás az erdélyi gazdasági egylet közgyűlésér.

A dohány természetéről III. Vörös Sándor.
Miért nem terjed az amerikai vesszők iránt a bizalom a nép között? I. Dezső Miklós.
Erdély gyümölcsstermelőihez. Dr. Nagy Mór.

Kormányintézkedés.

A földmiv. minister rendelete a Peronospora viticola által okozott szőlőbetegség ellen.

Irodalom

Az erdélyi gazd. egylet gazdasági és vásári zsebnaptára.

Vegyesek.

Gyászhir (Wolff Gábor) — Felhívás az erd. gazd. egylet gyümölcsészeti és szőlészeti szakosztálya tagjaihoz. — Hogy állunk a filloxérával? — A szedertermesztésről — A szőlészeti szakértelem terjesztése. — A méhszurás ellen.

Hivatalos rész.

Meghívás közgyűlésre.

Az erdélyi gazdasági egylet Kolozsvárt 1892. február hó 14-én — vasárnap — délelőtt 10 órákor saját helyiségében (Belkőzép-utca 11 sz. Gr. Mikó-féle ház, emelet)

RENDKIVÜLI KÖZGYŰLÉST

tart, melyre az egylet t. tagjai tisztelettel meghívattak.

A közgyűlés tárgya:

Az egylet hídleve-nagyutcai szőlős kertjének eladása.

Kelt az erdélyi gazdasági egylet igazgatóválasztmányának Kolozsvárt 1892. január 17-én tartott üléséből.

Sz. Szakáts Péter
egyleti titkár.

Szabó József
egyleti elnök.

A dohánytermesztésről.

III.

Válogatás, simítás, csomózás, bálozás.

A kellőképen beszáradt dohány a gyárba való beszállításig, vagy a kivitelre való eladásig és átvételig további feldolgozás alá kerül, a mely feldolgozás áll a válogatás, simítás csomózás és a bálozás munkájából.

A bálozáson kívül a többi munkák végzéséhez szükséges van arra alkalmas helyiségre: a simító házra.

Simító helyiségül a törvény szerint bármely világos és fűthető szoba használható, melyet addig, míg a dohány simítása tart, egyéb célra nem használnak. Egy hold dohányültetvény után legalább 5 négyzet méter terület ki-vántatik meg simító helyiségül.

Egészen szabályos simító házat mutat be a következő két rajzunk, melyek közül az 1-ső ábra a simító szoba alaprajzát, a 2-ik ábra pedig annak belső berendezését mutatja.

Tekintettel kell lenni arra, hogy a simító ház elég térséges és magas is legyen, mert a simítás alkalmával a szűk és alacsony szobában gőz és erős dohányszag képződik, úgy, hogy a munkás azt sokáig nem bírhatja ki.

A szárítópajtából a dohányt füzérenként óvatosan hordják át a simítóházba, itt a leveleket a füzérekre lehúzzák és simítás előtt minőségük szerint megválogatják vagyis osztályozzák.

A válogatás vagy osztályozás abból áll, hogy a leveleket a szerint, a mint egymástól fajra, a tövön volt állásra, színre, nagyságra, érettségre nézve különböznek, különválasztjuk, külön simítjuk és csomózzuk.

A dohánynak minden eddig elmondott munkája fontos, de különösen fontos a válogatás, mert ha azt nem jól végzik s a jó levelek közé a hibásakat, a selejteseket is bekeverik, a termelő igen nagy veszteségeket fog szenvedni, mert a beváltásnál a legszebb dohányt is, ha benne selejteseket vesznek észre, olyan alsó osztályba teszik, a hová a bekevert levelek tartoznak s ez tehet mázsánként sok forint különbséget. Épen így, de tán még szigorubbán bírálja meg a dohányt a kereskedő, a ki azt külföldre adja el. És kérhetjük, jogos-e ez a nagy szigorúság, a melylyel a kincstár és a külföldre eladó kereskedő a dohány megválogatásánál eljár? Bizony jogos az, mert az életben minden okos ember csak olyan dolgot vesz meg illő árban, a minő dologban nem csalódik. Kérdem a legegyszerűbb dohánykertészt, megvenne-e rendszerben olyan csizmát vagy ködment, a melynek a közepébe egy darab hitvány bőr, vagy posztó volna betoldva? — Bizonyára nem.

Ezért tehát az osztályozást a legnagyobb gondnal kell végezni; hiszen a simításkor minden levelet ügyis kézbe kell venni s ekkor a leveleket szét lehet osztani annyifelé, a hányféle különbség mutatkozik a dohányban s ha ezzel a munka tán egy kissé szaporodik, ezt a munkát a jól osztályozott dohányért nyerendő magasabb árak igen meghálálják.

Már a szedésnél és füzésnél említettük azt, hogy a termelő legyen figyelemmel a levelek különbségére s e szerint különítse el azokat, s ha e munkánál is már válogatva jár el, nagyon megkönnyebbül az utolsó osztályozás dolga.

Itt tudni kell a termelőnek, hogy a királyi kincstár minő osztályokat állított fel a dohányra és osztályonként minő beváltási árt fizet. Itt most csak annyit tartunk szükségesnek elmondani, hogy a kincstár VI főosztályt s ezekben a dohány különbségeire és a termelőhelyekre való tekintetből 38 alosztályt állított fel.

Ezek után a szerző részletesen és szakszerűen ismerteti, hogy ezen fő- és alosztályokba a dohányok minőség és elnevezés szerint hogyan osztatnak be. Ismerteti a simítás, csomózás és bálozás fontos műveleteit s az azok körüli el-

járást s mindezt olyan szakszerűen, hogy ezek után, a ki soha nem termelt is dohányt, ezen műveleteket könnyen elsajátíthatja, de a melyeket lapunkban már mind nem közölhetünk.

Hogy azonban a dohánytermelés után elérhető haszonról olvasóinknak kellő tájékozást nyujtsunk, közölni kívánjuk még itten az ezt tárgyaló részt a következőkben:

Termés és jövedelem.

A dohány termésére befoly az éghajlat, a talaj, az időjárás s a dohány fajtája s ezek szerint egy holdról majd nagyobb, majd kisebb termést nyerhetünk. Ha holdjáról 8 mázsa és ezen felül kapunk, már meg lehetünk elégedve. Az országos termési átlag 1876—1885-i tíz év alatt csak 5.62 mázsa jön ki; az idei 1891. évi ellenben igen gazdag termésnek mondható mindenfelé. A német birodalomban 1878—1887-i tíz év alatt hektáronként 19 mázsa termett mi a kat. holdra viszonyítva 11 mázsanak felel meg. A mi beváltási áraink átlaga 17 frt 3 kr, a németországi 40 frt 31 krra jön ki. Hazai kincstári beváltási áraink 50 frttól lefelé 12 frtig változnak a leveleknél, mentől több magas osztályu levél kerül beváltásra, annál nagyobb lesz a jövedelem is. Nálunk a legdrágább osztályokba alig jut be a termésnek 4—10 százaléka, Németországban ez 40—60%-ra megy.

Hogy saját körünkől vett példákra hivatkozhatassam, közlöm itt a kolozs-monostori gazdasági tanintézetnek öt év óta üzött dohánytermesztése adatait, a jelen évi termés e sorok irásakor (1891. december hó) még nem lett beváltva.

Év	Átlagos					Jegyzet	
	termés kat. holdon	beváltási ár mmázsánként		nyers jövedelem 1 holdon			30 frtnál magasabb árban váltott be termésnek %
		klgr.	frt	kr.	frt		
1887	911	19	60	178	15	17	Jég érte
1888	987	20	60	235	60	17	Jég érte
1889	1059	19	61	207	69	19	Koraijég érte
1890	1034	27	77	287	29	33	
Átlag	998	21	89	227	28	23	

Tiszta jövedelem dolgában mit értünk el az 1890. évben, azt az alábbiakból láthatjuk.

Kiadás:

1. Földhaszonbér 3 hold után á 8 frt 40 kr	24 90
2. A dohányföld megművelése: 6 négyes ökörfogat á 4 frt és 12 kettős ökörfogat á 2 frt	48.—
3. Trágya és trágyafuvar 62 frt értékűből a dohányra eső 20% (a dohányelőtti két növényre esik a többi)	12.40
4. Épületekben fekvő tőke 1204 frt 12 kr. után 5% kamat és 3% törlesztés = 8%	86.29
5. Eszköztőke 173 frt 18 kr. után 5% kamat és 20% elhasználás = 25%	43.29

6. Dohánykertésznek szerződéses 3 hold feles tengeri földje után haszonbér, munka, vetés 58 frt 30 kr. költségéből fele része	29.15
7. Jég elleni biztosítás fele része (felét) a kertész hordja	28.70
Tűz elleni biztosítás	1.43
8. Dohánykertésznek a beváltási ár 861 frt 88 kr fele	430.94
9. Dohánykertésznek a jégkártérítésből 117 80 krból fele	58.90
Kiadások összesen	774.04
Bevétel:	
1. Beváltási egész összeg a 3103 kgr. után	861.88
2. Jégkártérítés	117.80
Bevételek összesen	979.68

év óta szólhatok itt ám. vesszőkkel való kísértezésről, a megfigyelések sok tapasztalatra vezetnek, s igen nagy hasznára vannak a termelő közönségnek, vajha ma már 2—3 éves kísérlete lenne minden szőlősgazdának, ma teljesen biztosan kijelölve lenne az út, melyen haladnunk kellene. De ez sajnos, ma még csak szerény óhaj, mely talán 10—15 év múlva is még jóformán az óhajok között fog szerepelni, általánosságban szólva, ha a kísérletezés ily lassan halad előre, a mint tapasztalni kerületemben bő alkalmam van.

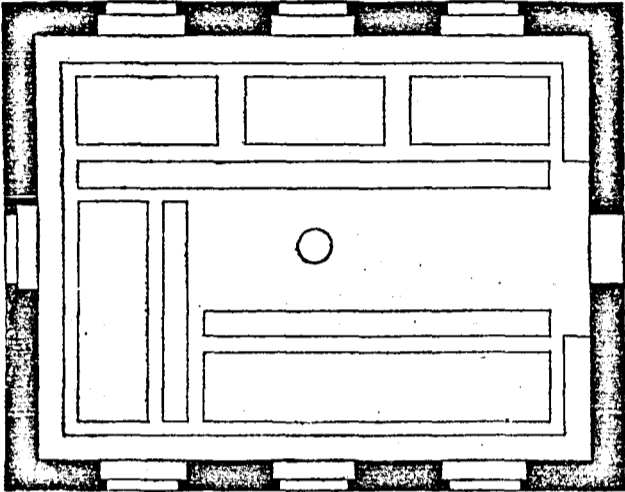
Bár csak kezdet óta a kísérlettel lett volna általán mindenfelé ajánlva, így nem lenne elterjedve a hire, hogy az ám. vesszőre való ojtás nem tartós, nem ér semmit stb., mert legtöbb helyen nem az ojtás hiányossága volt az

Dohányosító ház.

Ezen balhiedelmek, hírek voltak okai jobb részben, hogy népünk között a védekezés nem hódított nagyobb tért. Sokszor hallom azt is, hogy a koronás király ő Felsége szőlője is csak kipusztult, pedig ott csak van pénz, s ha jó lenne az az ám. vessző, az már teremne bort; itt a talaj alkalmatlan voltára való hivatkozás se sokat segít.

De hogyan is higgyen az a nép, mikor egy-egy politikai lap újdonságai között ott olvassuk nagyobb nyomatek kedvéért a külföldre való hivatkozást, hogy itt meg itt az ám. vesszőn phylloxerát találtak, s így bizton lehet követ kezdetni, hogy az ám. fajokat is tönkre teszi a phylloxera. (?)

Hiszen soha sem mondotta senki, hogy a phylloxera az ám. tőkéken nem él meg és hogy

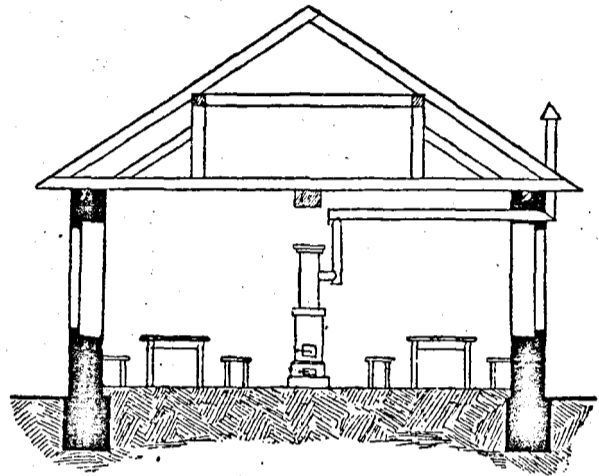

1. ábra. Simitóház alaprajza.

Tiszta jövedelem 3 hold után 205 frt 74 kr, vagyis 1 holdra 68 frt 55 kr.

De ha a jégkártérítésből eredő számokat úgy a kiadásnál, mint a bevételnél figyelmen kívül hagyjuk, az összes tiszta jövedelem lesz 146 frt 74 kr, miből 1 holdra még mindig 48 frt 91 kr. tekintélyes tiszta haszon esik. E számításból azt is lehet látni, hogy az épületek és eszközök utáni kamat minden kedvezés nélkül vétetett fel s a mérleget igen terheli. A ki olcsón építkezhetik, annál ezek a terhek kisebbek lesznek s abban az arányban lesz nagyobb a tiszta jövedelme.

Vörös Sándor.

2. ábra. Simitóház belseje.

ok, hanem az alany faj nem diszlett azon talajban, melybe kiültetve lett, másfelől a kiültetés hiányossága, sok helyen a talajt nem forgatták meg, majd a túlrövidre való (fej) metszés stb.

Közszájon forog e hir is, hogy az ám. vesszőt is megeszi a phylloxera, mert igen kevesen vannak a nép között, a kik megmagyarázni tudnák maguknak, hogy tulajdonképpen mi is az az amerikai vessző; alig tudom sokkal megértetni, hogy ám. vessző csak alanyfaj; Riparia, Rupestris és Solonis, a többi nem ám. vessző, csak keresztezés (hybrid), tehát csak fél vagy háromnegyed vér amerikai, s ilyen témédek sok van már, s ezek közül ma a kísérletek alapján a Jacquez és York Madeira állja meg helyét, ezeket is az alanyfajokkal együtt mindenki saját szőlőjében több (2—3) helyen forgatott talajba ültesse ki s jó kezelés mellett nézze meg legalább 2—3 éven át, hogy melyik diszlik saját talajában legjobban? Mert esetleg egyik se diszlik, így nem költsézik hiába, ha pedig egyik vagy másik faj közepesen jól nő pl. a szőlője aljában, azon tért ültesse azután azon fajjal be: ez ma reális eljárás, ezt nem tették sokan, innen van az u. n. amerikai vesszők veszett hire.

Harmadik helyen megemlítem a vesszők drágaságát; a mi népünk úgy fogja föl, hogy ezután is 8—10 000 tőke lesz 1 kat. hold területre ültetve, s ha ezer vessző árát hallja, azt feleli, hogy csak uraknak való az, ők nem tehetik meg; legtöbbször hiába mondom, hogy a szőlő ujjáalakítása nem házépítés, azt szoktuk egy év alatt fölépíteni s lakhatóvá tenni, míg a szőlőnek egyszerre egy tized részét is betelepíthetjük, ha már tudjuk, hogy minő fajjal boldogulunk saját szőlőnk talajában, majd a nyert vesszőből azután a többi részt is beültetjük. — Hiszen úgy se tudná minden gazda egész szőlője talaját 1—2 év alatt megforgatni se. A mostani szőlők se 5—10 év alatt lettek beültetve, hanem lassanként. — Majd megtudjuk, hogy mi lesz az urak szőlőjével, ez a leggyakoribb felelet.

Főlemlíthetem, hogy azon téves hit is, hogy a phylloxera tovább vándorol vagy kipusztul, még sok együgyű polgár ember fejében motoszkál, jól lehet ma már igen kevésre apadt ezek száma, de mégis még akad ilyen is.

nincs azokon sokszor még sok is. Egy ilyen hatalmas újdonság futó tüzként terjed szájról-szájra s van azután kérdezősködés, hogy igaz-e ez még ez, mert újságból olvasták? Ennyi elég, hogy a kételkedők az ingadozókat visszatartsák még a kísérlettelől is. Itt nem imponál semmi, egy megriadt hadsereg módjára még a védekezni, illetve kezdeni akarót is kigunyolják, hogy ez még ez okosabb akar lenni az újságnál is.

Dezső Miklós.

Erdély gyümölcstermelőihez.

Kertészeti szakosztályunk e lapok múlt évi 12-ik számában adta ki első fölhívását a gyümölcstermelő gazdaközönséghez a gyümölcstermelési törzskönyvekbe teendő bejelentések iránt.

Majdnem egy év telt el e fölhívás óta, a nélkül, hogy bejelentés tétel volt.

Azt kell hinnünk, hogy e fölhívás, s a gyümölcstermelési törzskönyveknek ezzel kapcsolatban közzétett szabályzata elkerülte érdekelt gazdatársaink figyelmét, mert nem tehetjük föl sem azt, hogy nincs bejelenteni való, sem azt, hogy ama bejelentéseket általában fölöslegesnek tartanak; sem azt, hogy kellőleg megértve, miről van szó, — ne szívesen venné magának bármely birtokos azt a fáradságot, hogy gyümölcsfáit és évi átlagtermését számba vegye és ennek alapján a kért adatokat az egylet titkári hivatalához beküldje.

Jó lesz azért, ha a kertészeti szakosztály az ügy ismertetésének személyes módjait fogja felhasználni; keresve, buzdítva, kérve. E fáradságosabb út bizonyára sikeresebb is lesz.

De e mellett talán jó lesz, ha az ügyet e lapok hasábjain is időnkint föllevenítjük.

A gyümölcstermelési törzskönyveknek az a célja, hogy az erdélyi gyümölcstermelőket a fogyasztó közönséggel, és különösen a tömeges megrendelőkkel érintkezésbe hozza.

Ez, bejelentés és gyümölcsminta beküldése alapján a termelési és megrendelési törzskönyvekbe való bejegyzés és a bejegyzések kölcsönös közlése által eszközöltetik.

Ez az apparatus igen egyszerű, de végtelen kifejlesztésre alkalmas. Kellőleg támogatva

Miért nem terjed az amerikai vesszők iránt a bizalom a nép között?

I.

Azt vélem, nem végzek fölösleges munkát, ha alább leírt tapasztalataimat közlöm, mert azt tartom, hogy okos ember nem botlik kétszer egy kőbe, s habár más kárán is, de tanulni nem szégyen. Ne várjuk, míg az idő tova repül, melynek gyors szárnya van. A leírtak — sajnos — tények, s csak a kísérletezés hiánya az oka mindennek.

A realitás alapja volt mindig a mezőgazdaságnak és a mezőgazdaság minden egyes ágának. Értem a realitás alatt a megbízható kísérletek után való működést, legyen ezen kísérlet öntudatos vagy öntudatlan, mert az utóbbi is létezik, ha pl. egy vén gyümölcsöst vagy szőlőt nézek meg, abban a fák, illetve a tőkék növekedését, fejlettségét, a kort, melyet az egyes fák, tőkék elértek, fajonként szemlére veszem, s következtetek a termő erő után, hogy a szemle alá vett területen és talajban mely faj diszlik és terem legjobban, ezt öntudatlan kísérletnek veszem. Az ilyen megfigyelés, kísérlet a legjobb vezér. A kísérletezés most még inkább helyén van az amerikai szőlők kérdésénél, s 1889. óta, mert 1887-ben volt itt az első infekció, 1888-ban alig történt valami Pécsen a szénkezezésen kívül, az első sima ám. vesszőket 1889-ben vettem legelőbb kézhez, így tehát ez

és kihasználva, idővel megteremtene az állandó gyümölcs piacokat, és megalapítaná az erdélyi gyümölcsészet statisztikáját, miről ma még nem lehet beszélni.

E részben tehát egy évet elvesztettünk. De ne veszítsük el a következőket

Azért, addig is, míg a kertészeti szakosztály ezen ügy apostoli munkájának aprajához foghatna, föllevenítjük itt a kívánt adatok kelteit.

Bejelentendő tehát:

1. Ki, hol, minő fajokat termel?
2. Minden fajból külön, átlag, évenként hány kgr. vagy mázsa termést remél?
3. Melyik fajból, mikor, mennyit képes szállítani?
4. Minő (korlátolt vagy korlátlan) felelősséggel?

A bejelentésekkel egyidőben, avagy utólag is, de minél előbb gyümölcsminták is küldendők.

Ez azért szükséges, hogy a fajokat a törzskönyvbe, mint igazoltakat lehessen bejegyezni; másfelől pedig azért, hogy a törzskönyvek hitelessége szigorúan megóvassék.

E bejelentések alapján a szakosztály legfontosabb teendője következik.

Ez: a gyűjtött adatok közzététele, oly helyen, hol meghódítandó piacok várakoznak gyümölcsészeinkre.

Ezután következik a másik főfeladat: a sűrű közbenjárás termelő és megrendelő között.

És mindez ingyen! mert a hirdetési és postaköltségek megtérítése (és pedig arányosan elosztva) a közbenjárás díjaihoz nem számítható. Annyit, sőt sokkal többet, minden érdekeltnek különben is meg kellene tenni, ha boldogulni akar.

Vegyék szívökre a tisztelt birtokos társak ezt az ügyet. Egy kevés figyelmet szentelve teremtünk, be fogják látni, hogy abban a gyümölcsforgalomnak ezer szálai vannak elrejtve.

Dr. Nagy Mór.

Kormányintézkedés.

A Peronospora viticola nevű penészgomba által okozott szőlőbetegség ellen való intézkedés ügyében a földművelésügyi miniszter a következő rendeletet intézte a vármegyék közönségéhez:

Valamennyi vármegye közönségének (Liptó, Turóc, Árva, Sáros, Máramaros, Csik, Háromszék, Brassó vármegyék kivételével.)

A múlt év szomorú tapasztalatai meggyőzhették a szőlőbirtokosokat és a szőlőművelőket arról, hogy a Peronospora viticola nevű élősködő által okozott szőlőbetegség, ha kifejlődésének az időjárás kedvez, a szőlő termését veszélyeztető, esetleg teljesen megsemmisítő oly általános csapás gyanánt léphet fel, a melynek nemcsak a szüret, hanem a szőlővessző is áldozatul esik.

Alig lesz már az országban csak egyszerű józan értelemmel bíró szőlőbirtokos vagy szőlőművelő, a ki kételkednék a baj létezésében s a ki úgy, mint ezt a múlt évben számos helyen tették, szakközveim figyelmeztetéseit és tanácsadásait meg ne hallgatná s fontolóra ne venné.

De alig lesz oly szőlőbirtokos vagy szőlőművelő is, a ki okulva a múlt évi tapasztalatokon, be ne látná, hogy e baj ellen védekezni és pedig teljes sikerrel védekezni lehet s hogy e baj ellen saját érdekében is védekeznie is kell.

A Peronospora viticola nevű penészgomba által okozott szőlőbetegség fellépését, tüneteit és lefolyását ismertető utmutatásban a melyet a múlt évben küldöttem szét, részletesen le van írva, hogy e baj ellen miként és mikor kell védekezni.

A védekezés a szőlőtőke leveleinek réztartalmu folyadékokkal való megpermetezéséből áll.

A permetezés évenként rendszeren háromszor

alkalmazandó, mint ez a kiadott utmutatásban le van írva s annak teljesítéséhez

- a) a permetező készülék,
- b) a réztartalmu folyadék szükséges.

Folyadékul, mint ez idő szerint még legkönnyebben előállítható, a bordeaux-i keverék használható, mely a szükséghez képest erősebb vagy gyengébb réztartalommal készíttetik.

Egy kataszteri hold egyszeri megpermetezéséhez szükséges keverék elkészítéséhez, a közép erősségű keverési arányt számításként véve, 6-90 kgramm rézgálic s ugyanennyi égetett mész kívántatik meg.

A mész helyett a keverék elkészítéséhez 8-60 kgr. szóda is használható.

A Vermorel-féle Éclair nevű — mint eddig legjobbnak ismert permetező készülékkel, szorgalmas munka mellett egy munkanap alatt átlagban egy kataszteri holdat, sőt ügyes és gyors munkások alkalmazásával többet is lehet megpermetezni, — s minthogy a permetezésnek kellő időben, ideje korán megkezdése és rendszeres végrehajtása mellett egy-egy permetezési időszakra 12—14 nap áll rendelkezésre, egy permetező készülékkel ugyanennyi, esetleg több holdat lehet kezelni, úgy hogy helyes munkafelosztás és idő felhasználás mellett 100 kat. hold kezelésénél öt-hat permetezővel be lehet érni.

Czél szerű azonban, hogy előre nem látható akadályok esetére egy-egy tartalék permetező is készletben tartassék, hogy ha szükséges, a munka teljesítését gyorsítani lehessen.

A rézgálic — kicsinyben vásárolva — kilogrammonként 35 - 36 krért, a szóda kilogrammonként 7 krért kapható; a permetező készülék ára pedig darabonként 24 frt.

Mint minden áru, úgy ezek a szerek és készülékek is jóval olcsóbban szerezhetők meg, ha tömegesen nagyban rendeltetnek meg és állítatnak elő.

Készséggel hajlandó vagyok az ország szőlőbirtokosainak a Peronospora viticola elleni védekezésben azzal segítségére lenni, hogy a szükséges szerek és készülékek tömeges megrendelésével a védekezési anyagok és eszközök megszerzését nekik megkönnyítsem s olcsóbbá tegyem.

Minthogy azonban a kisebb szőlőbirtokosok egyenként a szükséges permetező készüléket talán még ezen az úton sem, vagy csak bajosan szerezhetnék meg, a kívánt siker csak az esetre biztosítható, ha

1. a védekezési eljárás alkalmazása általánosítottatik és

2. ha a védekezés akár a közigazgatási szervezet kötelékében, akár szabad társulás útján vétetik foganatba.

Ezért felhívom a vármegye közönségét, hogy ott, a hol a viszonyok kívánják, vagy ez egyébként czél szerűnek látszik, a Peronospora elleni védekezésre saját önkormányzatában szabályrendeletet alkosson, vagy a hol ez intézkedés a helyi viszonyok miatt ajánlható nem volna, hasonn oda, hogy a községekben a községi önkormányzat alapján keletkezzenek ily szabályrendeletek.

Részemről az ily szabályrendeletek megerősítését nem csak akadályozni nem fogom, hanem a lehetőségig elő fogom mozdítani azok létrejövetelét.

Az ekként keletkező szabályrendeletek, vagy szabad társulás alapján az egyes érdekkörök közösen, a községek esetleg községi szükséglet gyanánt szerezhetik meg a szőlőterület arányában a fenti számítás szerint szükséges mennyiségű permetezőt, s azokat az egyes szőlőbirtokosoknak megfelelő idejű használatra ingyen vagy mérsékelt díj szedése ellenében átengedhetik, vagy kölcsön adhatják.

Hasonló alapon megszerezhető és megfelelő mennyiségben készletben tartható a védekezéshez szükséges anyag is, u. m. a rézgálic és az égetett mész vagy szóda.

Felhívom ennél fogva a vármegye közönségét, hogy ez értelemben intézkedvén, illetőleg jelzett irányban a községekre hatván, haladé-

nélkül tegye meg a szükséges lépéseket a végett, hogy a védekezési időszak elérkezte (május hó kezdete) az egyes községeket készületlenül ne találja.

E végett addig is, míg a vármegye vagy az egyes községek által létesítendő szabályrendeletek megalkottatnának, szólítsa fel azonnal a vármegye területén szőlőműveléssel foglalkozó összes községeket, hogy legkésőbb február hó 15 ig az alispánnak jelentsék be, hogy a jelzett alapon és czélra készpénzfizetésért való átvétel mellett hány permetező készüléket és mennyi rézgálicot s esetleg szódát rendelnek meg.

Az ekként beérkező bejelentésekből készítsen egy tömegesített kimutatást a járasonkénti szükségletéről a mellékelt minta szerint, s terjessze azt fel legkésőbb február 20-áig, hogy a szükséges védekezési szereknek és készülékeknek ideje korán való beszerzése s a védekezési időszak elérkezte előtt a megye székhelyére, esetleg közvetlenül a járási székhelyekre megküldése iránt intézkedhessem.

Ismétlem, hogy minél tömegesebb megrendelések összegyűjtése óhajandó, mert annál mérsékeltbb áron lehet a megrendelést foganatosítani.

Végül kijelentem, hogy gondoskodásomat nem kerüli ki annak a kérdésnek is folytonos tanulmányozása, hogy mi módon és minő eszközökkel lehessen a védekezési eljárást egyszerűsíteni és folyton olcsóbbá tenni.

Bethlen, s. k.

Irodalom.

Gazdasági és vásári zsebnaptár az 1892 ik (szökő) évre. I-ső évfolyam. Szerkeszti Szenterszébeti Szakáts Péter, az erdélyi gazdasági egyesület titkára s az „Erdélyi Gazda“ szerkesztője. Kiadja az erdélyi gazdasági egyesület, Kolozsvárt. Ára füzve 40 kr, csinos vászonkötésben 60 kr — csupán előállítási ár. Az erdélyi gazdasági egyesület tagjai 25% -kal olcsóbban kapják, ha közvetlenül a gazdasági egyesületnél rendelik meg.

A naptár ismertetésére nézve közöljük itten annak előszavát és tartalmát a következőkben:

Sokszor merült fel panasza a miatt, hogy a távoli vidékekről az erdélyi állat-vásárokat ellátogató vevők, a közkezen forgó naptárakban közölni szokott időhöz tartván magukat, igen gyakran akkor érkeznek a legjobb hírből álló vásároknak, a mikor azoknak már vége van. Így ok nélkül vesztegettek költséget és időt, mert a vásárról lekértek s bevásárlásokat nem eszközölhettek.

A mily hátrányos ez a cserben maradt vevőre, ép oly káros az eladóra nézve, mert nem egy esetben kell haza hajtania eladásra szánt állatait, vevő hiányában.

Az erdélyi gazdasági egyesület keresve ennek a viszárs állapotnak természetes okát, azt megtalálta az eladók versengésében, minthogy a vásárra jutásban és a jobb eladás elérésének reményében, egymást megelőzni igyekezvén; így a vásár tulajdonképeni lefolyásának ideje, az annak megtartására hajdan kitűzött időt mind jobban jobban megelőzte, a mit a naptár csinálók nem tudva és nem követhetve, létre jött a jelen állapot.

Ezt az erdélyi gazdasági egyesület úgy a helyi, mint az országos nemzetgazdasági érdek szempontjából egyaránt hátrányosnak és károsnak tartván, ezen baj orvoslása végett fölirt az illetékes minisztereknek, honnan azt a választ nyerte, hogy az országos és heti-vásárok határnapjainak végleges megállapítása rendezés alá vétetett.

Ámde az erdélyi gazdasági egyesület, hazánk erdélyi részét illetőleg, ezen fontos ügyet mielőbb tisztázni kívánván, ez iránt saját hatáskörében intézkedett és az erdélyi vármegyei hatóságoktól, — Szilágy vármegyét is ide értve, — valamint a sz. kir. városoktól az országos (állat- és kirakó), és a heti-vásárok megtartásának idejét illető pontos adatokat sürgősen bekérte s azokat feldolgozva, ezen naptárban közre bocsátja.

A vásároknak vonatkozó adatok, az ismert szokástól eltérően, úgy állítottak össze, hogy az állatvásárok külön és a kirakóvásárok is külön vannak feltüntetve s bevétetek az egyes vásároknak tartatni szokott hetivásárok is. Legvégül pedig teljesen elkülönítve, kiemeltettek még az önálló nagy juhvásárok.

Ezáltal tehát nem az amugy is fölös számban levő gazdasági naptáraknak akarja az erdélyi gazdasági egyesület a számát szaporítani, hanem csupán egy létező bajon segíteni. Épen ezért teljes önzetlenség vezérlé és ezen gazdasági és vásári zsebnaptárt, csupán az előállítási áron bocsátja a közönség rendelkezésére.

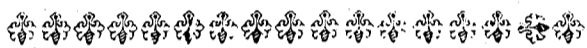
Hogy ennek megjel-nése kissé megkészt, oka az, hogy az adatok nem érkeztek be mindenütt kellő időben, hiányos munkát pedig nem akart közre bocsátani.

A vásári részen kívül csupán olyan közlemények foglaltatnak meg ebben, a melyeknek minden gazda léptenyomon hasznát veheti s mellőzve lett minden, a mi ennek tömegét belérték nélkül növelné.

Talán sikerül ezen kis munkában olyan naptárt adni a vásároinkat látogatók kezébe, a melynek sok jó hasznát vehetik, mely ha valóban úgy leendő, ez fogja képezni jutalmát az Erdélyi Gazdasági Egyletnek.

Tartalma a következő: Előszó. Bélyegilletéki tábla. Csillagászati és kortani jellegzése az 1892-ik évről. Gazdasági havi teendők emlékeztetője. Január. Február. Márczius. Április. Május. Junius. Julius. Augusztus. Szeptember. Október. November. Deczember. Vetőmag szükséglet. A lépfene és sertésorbáncz ellen való védőoltás. A párási ösztön tartalma s újbóli felébredése. Vemhesség-naptár. A legmegfelelőbb szoptatási időtartam a gazdasági állatoknál. Házi állataink korának meghatározása. Az állatok betegsége iránti szavatosság. Vadászati és halászati tilalmi időszak. A régi és új mértékek s ezek átszámítása. A külföldi hossz-, tér- és súlymértékek megnevezése és értéke. A külföldi pénznemek értéke. Kivonat a posta- és távírdaszabályokból. Postaszabályok. Távírdaszabályok. Menetdíj és távolsági kimutatás a m. kir. államvasutak vonalain. Podgyász-viteldíj. Vasuti menetrend. Marhalevél. Az állatoknak vasuton vagy hajón való szállításánál követendő eljárás. Az erdélyrészi és szilágymegyei vásárok, megyék szerint betűrendben. Az erdélyi nagy juhvásárok külön feltüntetve.

Ezekből páratlan olcsósága melletti dús tartalma és hasznos volta kitetszik. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Vegyes közlemények.

— Gyászír. A torda-aranyosmegyei Gazdasági Egylet sulyos veszteség érte. Egy-letli gazdája, Wolff Gábor, folyó évi január hó 29-én, éjjeli 1 órakor megszünt élni. Az elhunyt 20 évig éltető lelke volt az egyletnek, s odaadó buzgólkodásával sokat használt annak. Temetése 30-án nagy részvét közt folyt le.

— Az erdélyi gazdasági egylet gyűlése. Az erdélyi gazdasági egylet tisztelt tagjait tisztelettel kérem a következő szerdán, február 10-én esti öt órakor tartandó ülésen minél számosabban megjelenni. Egy pár gyűlési küldemény izlelése s illetve annak determinálása s egy pár hozzánk tartozó közérdekű kérdés megbeszélése követeli összejövételünket, a miért ismételtlen kérem tisztelt ügytársaim szíves megjelenését. Kolozsvárt, 1892. febr. 3. *Szentgyörgyi Lajos*, szakoszt. elnök.

Hogy állunk a filloxerával? A filloxera oly rohamosan terjed az országban, hogy a múlt év elejétől kezdve november hó 1-ig terjedő idő alatt a földmivelésügyi miniszter 387 filloxera-lepettnak konstaltált községei helyezett zár alá. Az 1890-ik évvel összehasonlítva, kitűnik, hogy az 1891-ik év első 10 hónapjában 110-el több községre lett a filloxera-zárlet elrendelve, mint az 1890-ik év egész folyamán. A filloxera rohamos terjedésére nézve tájékoztató közöljök a filloxera első fellépte óta évenként zár alá helyezett községek számát, mely szerint zár alá helyezett: 1875-ben 1, 1878-ban 1, 1879-ben 5, 1880-ban 31, 1881-ben 15, 1882-ben 29, 1883-ban 48, 1884-ben 116, 1885-ben 146, 1886-ban 183, 1887-ben 222, 1888-ban 452, 1889-ben 317. 1890-ben 268, 1891-ben nov. 1-ig 378, összesen 1212 község. Hát bizony nagyon szomorúan állunk!

— A szedertermesztésről ezt írja Hamilton egy amerikai termelő, aki nagyban úzi a kertészetnek ezen nálunk még kevésbé meghonosodott ágát: „Én a szeder sorokat hét lábnyira teszem egymástól és az egyes plántát a sorokban 3 lábnyira s azon vagyok, hogy dombon álljanak. Az egyes sorok mindkét oldalára drótot húzatom, a mely a szedret tartsa. Mikor a plánta mintegy harmadfél láb magasságot elért, lemetszem a szár végét, ez megakasztja a növénynek felfelé való növést, úgy, hogy fát képez. Mikor a szedret lerakom, minden dombrol

leveszek 4 hüvelyk mélyen földet és a töveket 3 hüvelyk mélyen hajtom le, de nem a vesszőt. Aztán elegendő földet helyezek rá, hogy a hegye össze legyen szorítva a meynyire lehet, aztán betakarom, úgy, hogy egyik a másik mellett feküdjék. Tavaszkor aztán, mikor a föld fagyja kienged, felnyitom az ültetvényt. A természetse legérdemesebb fajok Snyder, Taylor, Agawan, Ancient Briton és Erie A Snyder és Ancient Briton a legedzettebbek s azért legbiztosabban termők. Taylor és Erie nagyobb gyümölcsöt hoz, de nem oly edzett. Az Agawan pedig a legedesebb.

— A szőlészeti szakértelem terjesztése céljából az országos phylloxera-bizottság legutóbb tartott ülésén kívánatosnak mondotta ki egy oly szaklap általános elterjesztését, mely míg a hazai, különösen pedig az állami telepeken folytatott műveleteket, kísérleteket hitelesen és kimerítően ismeresse, addig kiváló gondot szenteljen a francziák által elért eredményekre a phylloxera elleni védekezés terén. — Gróf Bethlen András földmívelési miniszter a bizottság ez óhajának eleget teendő, megengedte, hogy a ma hazánkban egyedül álló „Borászati Lapok“-nál, mely Baross Károly országos gazd. egyleti titkár felelős szerkesztése és kiadásában jelenik meg, Engelbrecht Károly országos főfelügyelő, a kinek ellenőrzése alá az összes vinczellér-iskolák és állami telepek tartoznak, a lapnál mint főmunkatárs működhesen, kötelességévé tevén egyttal azt, hogy a kezelése alatti intézmények működése és fejlődéséről a lap olvasó közönségét folytonosan értesítse. A francia állapotokról dr. Drucker Jenő és dr. Roboz Zoltán, a kik mindketten huzamosabb időt töltöttek Franciaországban a phylloxera-ügy tanulmányozása céljából, értesítendik a „Borászati Lapok“-olvasó közönségét. — A lap a folyó évben 24-ik évfolyamába lép, megjelen minden szombaton. Előfizetési ára egy évre 5 frt, mely a kiadóhivatalhoz (Budapest, Köztelek) küldendő.

— A méhszurás ellen. A méhek szurása ellen annyiféle szert és eljárást ajánlottak már, hogy a sok közül — szükség esetén — rendszeren egy sem jut az embernek eszébe. Sággy Mihály régi és országosan ismert nagy méhészmesterünk már ez előtt vagy harmincz évvel a következő eljárást ajánlotta: Tartunk ludtollat a zsebünkben készen, melynek egyik vége fogpiszkálónak használható, míg a másik vége karikás formában legyen elmetészve. A fulánkot azonnal huzzuk ki s a tollat vagy egy perczig nyomjuk jól a fulánk helyére, úgy hogy a bőrön karikát képezzen. A nyomás által a méreg nem terjed odább a bőr alatt s így nem is lesz hatása. A mint a tollat leveszzük, a fulánk helyén kis csepp vért és nedvességet találunk, mit le kell hamarosan mosni s nyállal bekenni. Így aztán sem fájdalmat nem fogunk érezni, sem pedig a szurás helye fel nem dagad.

— Simonffy István mezőgazdasági gépgyára legújabb árjegyzékét veszik lapunk mai számával tisztelt olvasóink, melyet figyelmükbe ajánlunk.

Piaczi értesítő.

Budapesti gabonatózsde. Legújabb jelentés Buza kínálat nagy; kereslet kedvező. Buza 75—80 kg. 10 frt 25 kr. — 10 frt 90 kr. Rozs 70—72 kg. 9 frt 85 kr. — 10 frt 10. Árpa 60—66 kg. 6 frt 10 kr. — 8 frt 60 kr. Zab 39—41 kg. 6 frt 55 kr. — 7 frt 55 kr. Tengeri 73—75 kg. 5 frt 55 kr. — 8 frt 40 kr.

Vetőmagvak. (Mantner Ödön tudósítása az „Erdélyi Gazda“ számára. *Lóherében* a letolyt héten lehet legszilárdabb volt az üzlet, mert a külföld a minőséget már tekintetbe sem véve, összevásárolja mindazt, a mit csak kap. Mi a luczernát illeti, úgy legutolsó termésű, szép világos színű, jól kifejtett mag többé-kevésbé hiányzik, de mindazonáltal az árak még sem emelkedhetnek, mert ez idén leginkább külföldről már nem csak amerikai lóherre, de amerikai luczerna is, mely mindkettő az európai talaj és éghajli viszonyok alatt egészen értéktelen, nagy mennyiségben és poton árán lesz kínálva. *Répmagot* igazán megbízható minőségben igen keresnek.

A következő jegyzések — répmagot kivéve — nyers vagyis tisztítatlan áruért 100 kilónként Budapesten értendőnek.

Lóherre, idej, minőség szerint	59—63	frt
Lóherre, tavalyi	56—58	„
Luczerna, idej	52—54	„
tavalyi	40—44	„
Biborhere	35	„
Féherhere	75—80	„
Altaczim	13—13½	„
Tavaszi bükköny	6½—6¾	„
Muharmag	6¾—7	„
Kendermag	12—12½	„
Répmag, fajszertint	50—60	„
Lenmag	—	„

N.-Várad Febr. 2. Tiszta buza 7 frt 70 kr. Elegy buza 7 frt — kr. Rozs 6 frt 88 kr. Árpa 3 frt 52 kr. Zab 5 frt — kr. Törökbuza 3 frt 72 kr. hlként. Széna kötetlen 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 10 kr. mmként. Marhahus 52 kr. kg.

Erdélyi piacok.

Kolozsvár. 1892. febr. 4-én. Tiszta buza 9 frt — kr. — 9 frt 60 kr. Rozs 8 frt — 8 frt 20 kr. Törökbuza 5 frt 30 kr. — 5 frt 40 kr. Zab 5 frt 20 kr. — 5 frt 40 kr. Széna (legjobb) 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. mmként. Marhahus 50 kr. kg.

(Árak krajczárokbán)

A piaci cikkek	Mérték	Brassó	Csiksztereda	Deés	Dicső-Szent-Márton	Erzsébet-város	Fogaras	Gy.-Szent-Miklós
Tiszta buza	hl.	840	800	1030	750	1050	—	850
Elegy buza	„	570	700	—	600	950	—	—
Rozs	„	600	600	896	600	850	—	500
Árpa	„	500	500	—	—	—	—	450
Zab	„	295	250	675	250	600	—	250
Törökbuza	„	450	550	626	375	600	—	500
Széna	q.	255	300	390	200	200	—	180
Alomszalma	„	80	100	160	—	100	—	50
Túzifa	km.	260	200	225	250	250	—	180
Marhahus	kg.	48	36	48	44	48	—	40
A hetivásár napja	I/29	II/3	II/2	II/3	I/30	—	I/30	—

A piaci cikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Kézdi-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Segesvár
Tiszta buza	hl.	—	—	975	835	800	—	—
Elegy buza	„	—	—	910	640	710	—	—
Rozs	„	—	—	—	590	625	—	—
Árpa	„	—	—	—	—	—	—	—
Zab	„	—	—	600	275	225	—	—
Törökbuza	„	—	—	546	390	380	—	—
Széna	q.	—	—	200	140	450	—	—
Alomszalma	„	—	—	120	90	240	—	—
Túzifa	km.	—	—	300	250	225	—	—
Marhahus	kg.	—	—	48	48	48	—	—
A hetivásár napja	—	—	I/28	II/4	II/4	—	—	—

A piaci cikkek	Mérték	Sepső-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székely-Udvarhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta buza	hl.	20	700	750	800	—	—	750
Elegy buza	„	700	650	600	650	—	—	500
Rozs	„	610	540	525	600	—	—	500
Árpa	„	480	380	375	400	—	—	—
Zab	„	260	240	250	250	—	—	250
Törökbuza	„	450	400	380	400	—	—	370
Széna	q.	400	200	230	180	—	—	300
Alomszalma	„	150	140	130	75	—	—	30
Túzifa	km.	160	220	220	200	—	—	225
Marhahus	kg.	44	48	40	44	—	—	44
A hetivásár napja	II/1	II/1	II/4	I/30	—	—	—	I/30

Állatvásárok.

Budapest-kőbányai sertés vásár. Január 29. Az e heti üzlet csendes volt. *Heti állagárak:* magyar válogatott árú 320—380 klg. nehéz 46—46½ kr. 280—300 klg. nehéz 45—46. kr. Öreg 300 klg. tülí 43—44 kr. vidéki sertés 42—44 kr. Szerb 40—42½ kr. román kr tiszta klgk. Páronként 45 klg. díetsúly levonás és 4% engedmény szokásos. *Eleségárak:* Új tengeri 5-90; árpa 6-80 Kőbányán átvéve.

Debreczen. Orsz. állatvásár febr. hó 2-án. (Eredeti tudósítás). Szarvasmarha felhajtattott 1500 drb.; eladatott 664 drb. Ló felhajtattott 700 drb.; eladatott 299. Sertés felhajtattott 1980 drb.; eladatott 1546 drb.

Kolozsvár Heti állatvásár február 3. 4-én. Szarvasmarha felhajtattott m. e. 240 drb.; eladatott 127 drb. Ló felhajtattott m. e. 8 drb. eladatott 2 drb. Juh felhajtattott m. e. — drb. eladatott — drb. Sertés felhajtattott m. e. 400 drb.; eladatott 216 drb.

Felölös szerkesztő és kiadó: *Sz. Szakács Péter.*

H I R D E T É S E K.

Eladó ház.

Egy új emeletes ház

KOLOZSVÁRTT

Külmonostor-utcza 37^a szám.

12 évi adómentességgel,

a legnagyobb kényelemmel
berendezve,

11 lakszoba, 2 előszoba, 2
fürdő-szoba (fürdő berendezés-
sel), 2 konyha és 2 éléskamara;
az egész épület alatt pincze, fő-
és mellék-lépcsőkkel, istállók és
szekér-szinek; ugyemeleten, mint
földszinten teljes vízvezeték;
Szamosra rugó kert-
36 (1-3) tel stb.

szabad kézből eladó.

Értekezhetni: a tulajdonossal.

A Közművelődés Irodalmi és Műnyomdai

Részvény-Társaság

KOLOZSVÁR (FIÓKÜZLET BRASSÓBAN)

szíves figyelmébe ajánlja a modern graphikai követelményeknek megfelelően berendezett

Könyvnyomdáját

mely újabban a legdiszesebb betűkkel szaporított s így a legkényesebb igényeket is kielégitheti. 27 (1-x)

Könyvnyomdáját, Lithographiáját

melyben a legjelesebb erők s a legkitűnőbb gépek vannak alkalmazva, a fővárosi és külföldi nagyobb műintézetek méltó versenytársa.

Árai határozottak, olcsók.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít.

ELADÓ

szántóföld, kaszáló, gyümölcsös.

A kolozsvári határon a Kövespádon egy 4 hold 834 □ öl területű jól megtrágyázott szántóföld. — A Békás háta megettől fordulóban 3 hold és 1000 □ öl területű szintén jól megtrágyázott szántóföld. — A Nagy-Szoporban 7 hold 590 □ öl területű kaszáló. — A Békási-hegyben egy hold területű gyümölcsös, mely a legjobb fajú oltóványokkal van beültetve, ennek egy része luczernással és kitűnő veteményt termő helyllyel rendelkezik.

Venni szándékozók kül-középutca 58. szám alatt, alólirt tulajdonossal értekezhetnek.

Kolozsvárt, január havában 1891.

24 (3-3)

DOMBROWSZKY LAJOS.

A tavaszi vetéshez ajánlunk!

mindennemű műtrágyákat és pedig:

spodium- és csontsuperphosphatot, kénsavas ammóniak, káli, chilisalétrom, szarv- és csontlisztet szavatolt tartalommal a legjutányosabb árak mellett.

Figyelmeztetés. Az orsz. magyar gazdasági egyesület 1891. évben a különböző műtrágyagyárosoktól beérkezett műtrágya-ajánlatokat elbírálás alá vevén, mint legjutányosabbat a mi gyártmányunkat ajánlja, különösen kiemelve, hogy részünkről tisztán szerves anyagok szállítanak, melyek a legkitűnőbb növényi tápszert szolgáltatják. (Lásd „Gazdasági Lapok“ 1891. márczius 8-iki 10. számát.) 23 (6-52)

Árjegyzékkel kívánatra készséggel szolgálunk.

Első pesti spodium-, enyv-, műtrágya-vegyi termények gyár részvény-társulat.

Központi iroda:
Budapest. VI. Váci-körút 31.

Bujánovics Márton,
elnök.

A Kolozsvári Takarékpénztár-Részvény-Társulat bank- és váltó-üzlete

Kolozsvárt a

főtéren levő üzletében

a bankszakmába vágó következő főbb üzletágakat folytatja:
Vesz és elad állam- és más értékpapirokat, zálogleveleket, arany-, ezüst- és papír-pénzjegyeket;
közvetít a budapesti és bécsi tőzsdén jegyzett mindennemű értékeket idegen számlára;
előlegez értékekre és tőzsdén jegyzett papírokra (kézi zálogra, Lombard-üzlet);
leszámitol sorsjegnyereményeket, kisorsolt zálogleveleket és más értékeket;
bevált lejárt szelvényeket és beszerzi az értékpapírok új szelvényeit; teljesít fizetéseket a bel- és külföldi piacokon;
fogantatásit behajtási megbízásokat.
Keresettebb értékek készletben tartatnak A magyar földhitelintézet és a nagyszabeni általános takarékpénztár kisorsolt záloglevelei és záloglevél-kamat-szelvényei minden levonás nélkül fizetettnek ki

18 (13-15)

SZÁVOSZT ALPHONS MAGKERESKEDÉSÉBEN

Budapest, V. ker. Arany-János-utcza 11. szám

szerezhetők be a

LEGJOBB MAGOK

valódi elnevezés és csiraképes minőségben.

Arankamentes luczerna és lóhere, az áll. magvizsgáló állomás ólomzása alatt. Gazdasági-, vetőmag-, takarmánymagvak, konyhakerti és virágmagvak.

33 (1-3)

Árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Légen szárított természetes istállótrágya

Neumann-Testvérek

aradi czég szeszgyári hízaló istállóiból 50%-nál több szerves anyaggal.

Ára: az aradi vasutállomásra szállítva 100 m/m.-ként zúzott állapotban 200 frt.

Kizárólagos képviselő: Magyar, Horvátország- és Szlavonia részére:

33/4 (1-3)

Szávoszt Alphonsnál

Budapest, V. Arany-János-utcza 11. sz.

E rovaton csupán termelők és állást adók vagy keresők hirdetései közölhetők, de csak az esetben, ha a hirdetésért járó illeték előre beküldetik.

Kisebbség összeg postabélyegeken is beküldhető.

OLCSÓ KIS HIRDETÉSEK.

Csak azon levelekre adatik válasz, melyekhez az erre szükséges postabélyeg vagy levelező-lap mellékeltek.

Minden szó egyszeri közlése 1 kr.; vasfag betűkkel szedve 2 kr. Ha a hirdető fél címe is közölve lesz, a hirdetési díjon kívül minden megjelenésnél még 30 kr. bélyegilleték jár.

Monostori gazdasági tanintézetet jelesen végzett, érettségét tett 28 éves, nős gazdasági tanácsos állást keres. Több évi, nagyobb gazdaságban töltött szolgálatáról, elismerő, kitűnő bizonyítvánnyal rendelkezik. 28 (3-4)

Címe a kiadóhivatalban megtudható

Pécs, N-Kőrös, Berlin nagy arany érmek.

Lóhermag, rendkívül nagyszemű, bármely kis mennyiségben is állami ólomzár alatt 100 kiló 68 frt; 5 kilós postacsomag 3 1/2 frt; 100 kiló 40 frt; 5 kilós postacsomag 2 frt.

Fehér mustármag rendkívül gyors növéstű tápdus takarmány. főleg tehéneknek. 100 kilo 20 frt.

Canada-zab, 100 kiló 8 frt.

Burgonya, Richter-féle Impetator, óriás és bőtermő e miatt Franciaországban felkapva, da-intézősege Drassón. Alsófehérme-gye u. p. Szerdahely.

Árak loco Alvincz vas. áll.

Nonplus ultra csemege-sajt 1/4 kilós diszesen csomagolt darabokban, Netto 4 kilós postacsomag 4 frt; 3 csomag 9 frt.

Groyi kövér sajt 4 1/2 kilós ráló és egy nagy városnak kirán

darab 3 frt; 100 kilós 60 frt

Mig a készlet tart megrendeléseket el fogad gróf Teleki Arad uradalmi intézősege Drassón. Alsófehérme-gye u. p. Szerdahely.

Fürdő-bérlés.

Kies kis erdélyi fürdő, intelligens fővárosi vendégeknek nyaraló és egy nagy városnak kirán

duló helyén, vendéglő, 40 lakoszoba, fürdő-helyiségek és nagyobb gazdaság, minden felszerelve és berendezve, egyenkint vagy együtt véve olcsó áron bérlésre adó.

Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal.

Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyitermékek gyára.

KRAMER J.

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak, egeresi trágyafosz, chilisalétrom, kálisok és egyéb különleges műtrágya-termékeit szavatolt tartalom mellett.

A t. gazdaközönségnek rendelkezésére áll a gyár vegyészeti laboratóriuma is, mely vegyi vizsgálat nyomán megállapítja és javaslatba hozza az alkalmas műtrágyát. Ily vegyi vizsgálatokat a gyár díjmentesen eszközöl, szükséges hozzá 5 kiló talajminta és megjelölése annak, mi fog azon talajba vetetni.

Mindennemű felvilágosítással és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál

a műtrágya-gyár Egeresen

vagy annak központi irodája:

Budapest, V. Dorottya-utca 9. sz.

a hova a levelek és megrendelések intézendők.

22 (7-52)

Új! Új! Új!

TATA-TÓVÁROSI MAGYAR

SPORT-FLUID

üditő, erősítő és gyógyító folyadék

lovak számára.

Ezen saját találmányu és védjeggyel ellátott tata-tóvárosi magyar Sport-Fluid, hírneves állatorvosok, tapasztalt lótenyésztők és kiválókép lóidomítók (trainerek) által ajánlva és 20 év óta legsikeresebb eredménynyel kipróbálva és szerföltött kitűnőnek találva.

A tata-tóvárosi magyar Sport-Fluid fokozza a ló erejét, munkára való képességét, kitartó és gyors futó képességet ad, és a futó izmokat erősítvén, serénységet és tüzezséget nyer a ló.

Beteg lovaknál használva felülmulhatlan hatás van: keheesség, étvágyhiány, köhlikáná, bírkák és csikók vérhása ellen. Benu-lásoknál. Bicsakolásnál, csüd, pata vagy vállficzamadásnál. Intérgulás, — rheumaticus sántítás-nál. Lapocza és gerinczbenú-ásnál, szélhűdés vagy letörés eseteiben. Sebesülés, törés vagy varasodásra.

A tata-tóvárosi magyar Sport-Fluid embe-reknél erős hatásánál fogva kiváló sikerrel alkalmaztatik makacs köszvényes szagga-tások ellen.

A tata-tóvárosi magyar sport-Fluid a leg-kitűnőbb használati utasítással van ellátva. Felülmulhatlan jó hatása és olcsó áránál fogva a legjobban ajánlható restitutins-Fluid állandó használatra.

A tata-tóvárosi magyar Sport-Fluid központi szétkül-dési raktára a fentaláló és tulajdonos:

Karika Béla

gyógyszerész és vegyészeti laboratóriumból

TATA.

Egy üveg ára 1 frt 20 kr. Nagyban vevők és viszont eladóknak engedély. Sürgöny cím: „Angyal”-gyógyszertár Tata.

19(10-10)

Építés vállalati üzlet.

Alapított 1840-ben Kolozsvárt.

Alant írott, mint az üzlet jelenlegi tulajdonosa, 15 évi működésem alatt, a n. é. építető közönségnek irányomban tapasztalt bizalmát alázatosan megköszönni el nem mulaszthatom

Ezuttal van szerencsém egy a kolozsvári, mint a vidéki n. é. építető közönség becses bizalmát továbbra is kikérni, s tudomására juttatni, hogy elvállalok Vizi és magas építmények Tervrajzainak és Költségelőtrányzatainak pontos elkészítését, a mai előre haladott igényeknek megfelelő izléssel, mérsékelt díjért.

Elvállalok saját vagy mások tervei szerint építkezések elkészítését, kifogástalan, jó minőségű anyagokból, mérsékelt ár mellett

Vállalataimhoz a famunkákat természetesen kiszáritott 2-3 éves száraz anyagokból, kizárólag gőzerővel és gépekkel berendezett saját gyáramban készíttetem. — Nagy mennyiségű szárazfa-készletemről a n. é. építető közönség bármikor személyesen meggyőződhetik 35 (1-3)

Raktáron tartok folytonosan nagy mennyiségű, többszörösen arany és ezüst érdemmel kitüntetett amerikai kitűnő száraz Dunkel-féle tölgyfa Parquet-et, különböző méretű darabokban. Megrendelésre egy szoba 2-3 nap alatt elkészül.

Alázatos kész szolgálja: CZAKÓ LAJOS. építő mester. Iroda és telep: k.-monostorutca 55. sz. (saját ház.)

Gazdasági-, konyhakerti- és virág-

MAGVAK

legjobb bevásárlási forrása

HALDEK IGNACZ

magkereskedése

Károly-körut 9. sz. BUDAPEST Károly-körut 9. sz.

mert

1. ezen magkereskedés a m. kir. állami magvizsgáló állomással kötött szerződés értelmében köteles valamennyi magvait a nevezett állomás által megvizsgáltatni és csak a jónak talált magvakat van jogosítva áruba bocsátani; megbízhatósága tehát kétségtelen.

2. Az utóbbi időben a magkereskedések egymással mintegy versenyre keltek; az árjegyzékek minél diszesebb kiállításában, melyeknek roppant költségeit természetesen a fogyasztó közönség fizeti meg. Haldek magkereskedése azonban ezen versenyből magát kizárta, csak egyszerű árjegyzékeket bocsát ki és ezeket is csak kívánatra küldi el, mi által tetemes ös-zegét takarít meg, mely megtakarítást az árak leszállítására használja föl úgy, hogy daczára a leg-kitűnőbb minőségnek, nála a

gazdasági magvak 5-10%-kal,

konyhakerti és virágmagvak 10-20%-kal olcsóbban kaphatók, mint bármely más magkereskedésben. 30. (3-x)

Gerzely, 1891. június 20.

Tek. Haldek Ignác magkereskedő urnak.

Budapest.

Ezen évben Uraságod üzletéből vett luczerna-mag csiraképeségével teljesen meg vagyok elégedve, a mennyiben kedvezőtlen időjárás daczára igen jól kikelt.

Mint ólomzárólt arankamentes mag adatott ez nekem, valóban az idén egy szál arankát sem fedezhettem föl. — Azon reményben, hogy jövőre is arankamentes marad, köszönetemet nyilvánítom a szép és tiszta magért.

Teljes tisztelettel Szakási Vincze.